

דעת גדולים

פסקים ועובדות מגדולי ישראל ביסודות הבית היהודי • בהכוונת הרבנים הגאונים שליט"א • פרשת בשלח תשפ"ה • גליון 23

השבוע בגליון

- מטפחת או פאה? ציטוטים מדויקים מדברי רבותינו
- פרסום עסק מפוקפק ע"מ לקבל תרומות שו"ת בהלכה
- מרן שר התורה מבהיר: איזה כיסוי עדיף?
- גזירת הגיוס וכיסוי הראש הקשר ביניהם.

חדשות ועדכונים

הכינוס הגדול לנשים בליל ט"ו בשבט

ההכנות בעיצומן לכינוס שיתקיים בס"ד בבני ברק ביום רביעי פרשת יתרו-ליל ט"ו בשבט באולמי משואות בשעה 8 בערב. בימים אלו עובדים על קו מיוחד לרישום לארוע. ניתן לבוא ללא רישום אך הרישום יבטיח את מקומכן.

.....

נפתחות או ונסגרות

בקו ליבי ער מדווחים שלאחרונה נפתחות עוד ועוד חנויות מטפחות עקב כך שהציבור קונה בהמוניו. ומנגד עסקים של פאות נסגרים עוד ועוד. ניתן לשמוע בקו שמספרו 074-796-2285.

תגובות

הקשר בין גזירת הגיוס לכיסוי הראש

תודה רבה על העלון שמדבר ברמה גבוהה ומניח את האמת על השולחן בטוב טעם ודעת. רציתי להביא בפני הקוראים את מה שהובא בעלון ושכנתי 3 בשם הספר 'שמועות וסיפורים' (חלק א' עמ' 74) "בשנת תרי"ד גזר הצאר ניקולאי הראשון שנשות ישראל לא תכסנה את ראשן ואח"כ בשנת תרל"ד היתה גזירת הגיוס לצבא. והעיד אחד מחשובי האדמו"רים ברוסיה כי כל אותן נשים שבשעתו עמדו בניסיון ולא הסירו את המטפחות מעל ראשן - אף אחד מבניהן לא גויס לצבא. אם נשים לב בשנים האחרונות התפשט זן חדש ומזעזע של פאות לייס שאפילו הפאניות נחרדו מעוצמת המכשול לרבים והנה זמן קצר לאחר מזה התחילה גזירת הגיוס בפועל. נקודה למחשבה.

י.מ. (הפרטים המלאים במערכת)

העידוד השבועי

קו ליבי ער' במיזם שבועי של עידוד מערכות עיתונים לא לפרסם חנויות המוכרות פאות עקב כך שלצערנו כולן במראה של שיער טבעי וזה נאסר על ידי גדולי ישראל (ניתן לקבל מכתבים וציטוטים במערכת). **השבוע כולנו פונים לעזר מציון: עם כל ההערכה והכבוד לפועלכם הרב, אנא הפסיקו להציע פרס "פאה נכרית" במכירה הסינית, כל פרסום כזה נותן לגיטימציה ומהווה התרסה על פסק גדולי ישראל.**

• דואר: אשל אברהם 16 בני ברק

• טלפון: 052-580-9000

• דוא"ל ראשי עזר מציון: ezer@ami.org.il

• דוא"ל הרב חנניה צ'ולק: chananya@ami.org.il או

Rabbicholak@ami.org.il

סדרת שיעורים לימי השובבים

בימים אלו מתקיימים סדרת שיעורים בסוגיות הנוגעות למצוות כיסוי הראש בזמננו ע"י מכון 'שמעתתא' בערים הבאות: **אחינס** מתחם בתי הכנסת רח' הרב אלישיב מידי ליל שישי בשעה 10

אלעד: בימ"ד נחלת בנימין רח' יהודה הנשיא 26 מידי מוצש"ק

בשעה 9 וחצי

ביתר: בימ"ד אהל פנחס רח' המגיד ממעזריטש 33 מידי מוצש"ק

בשעה 9:00

בית שמש: מתחם בתי הכנסת שכונת חפציבה מידי מוצש"ק

בשעה 9:00

בני ברק: בימ"ד חוג חת"ס רח' אדמורי אלכסנדר 18 מידי

מוצש"ק בשעה 10

ירושלים-מרכז: בימ"ד אור הצפון רח' אביננדב 19 באוצר

הספרים למעלה מידי יום שלישי בשעה 10 וחצי בלילה

ירושלים-נווה יעקב: בימ"ד שערי תורה רח' זווין 67 בשטיבלאך

למטה. מידי מוצש"ק בשעה 9.

מודיעין עלית-ספר: בימ"ד בני הישיבות גרין פארק רח' הרב

מפונבין 9 מידי מוצש"ק בשעה 9

למירורים ולפתיחת שיעורים ניתן להשאיר הודעה במערכת

"דברי רבותינו" 0733.479.287

הגרלה סינית על אייפון? • שו"ת בהלכה

לכבוד העלון המיוחד 'דעת גדולים'.

אחד מארגוני החסד מקיים בימים אלו התרמה ע"י מכירה סינית עבור החולים במחלה הנוראה ל"ע, אני מעריך מאוד את פעילות הארגון ואף הקמתי הוראת קבע עבורם, אך דא עקא ליבי כואב לראות באותם פרסומים שהם מציעים "פרס" למשתתפים לזכות בפאה, הרי כולנו יודעים את האמת שהפאות בזמננו כולן נעשות במיוחד שהרואים יחשבו שזה שיער אמיתי, ואין אחד מגדולי הדור שמתיר דבר כזה. האם יש היתר לארגון להציע הגרלה על דבר אסור על מנת לקבל תרומות?

תרי עברי דנהרא

ואף אם נאמר שניתן להשיג פאות אלו במקום אחר ואין איסור 'לפני עור', יש איסור של 'מסייע לדבר עבירה' (תוס' ורא"ש שבת ג.) שהרי כל הוראה אדם מישראל שבא לעשות עבירה, אפילו שיכול לעשותה בלעדיך, יש איסור לסייע בדבר. ואע"פ שיש אחרונים שסוברים שבעובר במזיד אין חיוב להפרישו שנאמר 'הלעיטהו לרשע וימות', כאן בודאי אין כוונת זדון לעבור עבירה, אדרבה בנות ישראל היקרות חפצות לקיים את רצון ה' בעצם רצונן לכסות את השיער.

לתלות בדבר היתר

ואם ישאל השואל, הרי אפשר לתלות בדבר היתר, דהיינו שיש הקונות את הפאה על מנת לחובשה בין קורות ביתה ובוזה לכאורה אין איסור, ואינו נחשב מסייע לדבר עבירה, תשובתו בצדו: דבר זה הוא אינו מצוי וכל מה שתולים בשימוש היתר זה רק בדבר המצוי (ראו מגן אברהם סי' שמ"ז ס"ד, הובא להלכה במשנ"ב שם סק"ז).

עבודה זרה

בעיה נוספת היא שרוב ככל השיער כיום מקורו בהודו, גם אם יש לו שמות מסחריים כגון "שיער ברזילאי" או "שיער אירופי" וכדו'. ולדעת הפוסקים דינו כתקרובת ע"ז שאסורה בהנאה (ראו בקונטרס 'הישכם אוהבים' שביאר סוגיה זו), אז גם לבישה בבית אינה באה בחשבון.

נתינת לגיטימציה ציבורית

יש לדון גם מצד אחר שכל פרסום כזה נותן 'הכשר' ולגיטימציה בעיני הציבור לדבר שהוא אסור הלכתית. וגם כלפי הפאניות שישנן כאלו - כפי ששמענו מיודעי דבר - שליבן נוקפן על ההתעסקות בתחום, וכל פרסום כזה משתיק את מצפונן באומרם 'אם ארגון כל כך חשוב מתיר לעצמו לפרסם פאות כנראה הדבר מותר'. וחמור עוד יותר שישנן כאלו שכבר זכו ב"ה לכסות ראשן כהלכה ובראותן פרסומים אלו מקבלות חלישות הדעת וח"ו עלול לגרום להן קריעות... **אנו פונים ע"ג במה זו לכל מי שיש לו קשר לראש הארגון: נא ונא להעביר אליו את הדברים בכל הכבוד הראוי. אנו מעריכים מאוד את פעילותו למען הציבור ובודאי זכויותיו עצומות אבל כל פרסום כזה פירושו התרסה נגד גדולי ישראל ומעורר את הציבור לעשות היפך מדברי הרבנים.**

יש לכם שאלה? שלחו לנו. פרטי התקשרות בתחתית הגליון

אין חולק שהארגון החשוב עזר מציון בראשות הרב חנניה צ'ולק שליט"א עושים עבודת קודש כבר שנים רבות וכולנו שומעים על פועלם הרב למען החולים ובני משפחותיהם, וכבר ידוע שכיום יש להם מחלקות שונות לעזרה בכל מיני תחומים ויבורכו על כך מפי עליין, עם זאת יש לדון לגופו של עניין, בלא משוא פנים, האם מותר לתת פרס דבר אסור ע"מ לגייס תרומות לארגון שאיתן בס"ד יצילו חיים. ראשית נציין כיון שיש כאן נושא של הצלת חיים יש להיוועץ עם עיני העדה אשר מפיהם אנו חיים, עם זאת אנו מציעים את הדברים כתלמיד הדן לפני רבו על מנת שהם יכריעו בדבר.

אחריות הארגון על התוצאות

במבט ראשון הדבר דומה להצעת "פרס" בהגרלה על אייפון פרוץ על מנת לגייס בעזרתו כספים להצלת חיים, כולם מבינים שזהו מעשה שלא יעשה, להכשיל יהודי ע"מ לקבל כסף שאיתו יצילו יהודים אחרים! לא הגיוני. כבר לפני עשרות שנים, כשרק התחילו פאות "קאסטם" גדולי ישראל אסרו פאות את ה"פאות החדשות" של זמנם, מאז המצב הולך ומחמיר והמראה הופך ליותר ויותר טבעי, כל תקופה גדולי ישראל כותבים מכתב חדש להבהיר שהפאות של ימינו אסורות והדבר מועיל בצורה חלקית,

בשנים האחרונות התחילו לשווק סוג חדש של "פאות לייס" שהפאה נראית ממש כחלק משערותיה ואפילו פאניות מנוסות מתקשות לזהות אם זה שיער או פאה, וגם על כך נכתבו מכתבים נוספים מפורשים לאסור. בפועל, לצערנו המצב כיום שרוב מוחלט של הפאות על כל סוגיהן הן מאלו שנאסרו על ידי הרבנים. אם כן, לכאורה יש כאן איסור דאורייתא של 'לפני עור לא תתן מכשול' - שכל יהודי מצווה לא להכשיל אדם בעבירה (ראו בספר המצוות להרמב"ם - לא תעשה רצט)

ובמקרה הזה האיסור הוא כפול ומכופל, א.הארגון גורם לזוכה בפרס לחבוש פאה הנוגדת את פסק הרבנים ב.הארגון מפרסם את אותן פאניות בקטלוג הפרסים, מה שמעצים את מכירותיהן ג.הארגון גורם למכשול עצום ברחובות של כל הרואים את אותה זוכה בהגרלה ואת כל מי שקנה פאה אצל אותן פאניות בעקבות הפרסום בקטלוג.

תגובות והערות והפצה: פקס 077-31-800-41 או daatgdolim@gmail.com | ניתן לקבל קונטרס ובו למעלה מ-200 ציטוטים ועובדות מרבתינו בנושא

תרומות: נדרים פלוס | נדרים פון 03-7630585 שלוחה 8592 | העברה 055-679-3070 | הקדשות: ניתן להקדיש לרפואה והצלחה או בזמני שמחה או לעילוי נשמה וכדו'

פאה עדיפה על מטפחת? ציטוטים מדוברים רבותינו גדולי ישראל

מרן הגרש"ז אויערבך זצוק"ל

בנו הגרש"ז אויערבך זצוק"ל במכתב: "וכבר העדתי עדות נאמנה אשר כן היה דעתו ורצונו של אאמו"ר גאון ישראל זללה"ה אשר נשי ישראל יכסו ראשן במטפחת.

וגם ראיתי בעיני צערו הגדול של אאמו"ר זללה"ה על "הפאה הנכרית" שהתפשטה בקרב שלומי אמוני ישראל, ד' ירחם"

מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל

ר' אפרים שך: אמא היתה הולכת דווקא במטפחת ולא בפאה נכרית. עוד אמר שהוא זוכר "פעם אמר מרן זצוק"ל לאשתו הרבנית, שמצד הסברה אין הוא רואה שום חילוק בין פאה נוכרית לבין גילוי שיער גמור."

הרב חיים ברגמן והרב אשר ברגמן (נכדי מרן): "כל הסיפורים שפורסמו על מרן זצוק"ל שבכיכול העדיף פאה, הכל דברי שקר וכזב. והדברים ידועים שהרבנית הלכה דווקא במטפחת"

מרן הגר"נ קרליץ זצוק"ל: "הדבר פשוט שכל הפרסומים אלה ודומיהן מופצים על ידי מייצרי הפאות, ואין להתייחס אליהם כלל!"

מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל

הגה"צ רבי סנדר ארלנגער זצוק"ל: "בענין כיסוי ע"י פאה נכרית או מטפחת נכנסנו אני והרה"ג ר' מ. מנדל לובין שליט"א למרן הגאון ר' מיכל יהודה ליפקוביץ (שליט"א) ביום כ"ז סיון ואמר לנו מעצמו קודם שהתחלנו לדבר:

"באתם בגלל המכתב והאמת שהטעו אותי כאילו שיש יתרון לכיסוי פאה נכרית על המטפחת ונתברר לי שאין הדבר כן מצד המציאות וצריך לראות איך לתקן הענין"

מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

בספר אשרי האיש: "עדיף לבישת מטפחת על פאה, כי פאה נכרית הלא היא מחלוקת בעיקר ההלכה, אבל מטפחת זה גלאט"

בספר משמרת מועד: "בודאי מטפחת עדיפה שהיא חלק ויוצא יד"ח כל הפוסקים, ובודאי שהמהדרת בזה זוכה לברכות האמורות בזה"ק פרשת נשא שהובא במג"א ומ"ב (סימן ע"ה סקי"ד) בבנים גדולים פרנסה ועוד"

בספר דברי שלום (עמ' שמו): "כששאלנו שוב במועד אחר הלוא מצוי שיוצאות קצת שערות במטפחת השיב דמנלן דבפאה אינו כן?! עוד אמר, דאף אם לו יצויר שהוא כן, מטפחת עדיף!"

דעיקר המנהג איסור (שכתב החתם סופר) שקבלו בשערות יוצאות חוץ לצמתן, הוא מלפנים או מאחור, ומהצדדין שקשה יותר להתכסות לא דברו מזה החתם סופר ושאר הפוסקים, ומחמירין בזה רק לכתחילה ולא בתורת מנהג איסור....

והאומרים שפאה נכרית (המכסה הכל) עדיפה על מטפחת, הם דברים בטלים" ע"כ.

מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

הרב ש.י. (מח"ס "השם לנגדי" "שבחה של תורה" "שלום באהליך" ועוד) במכתב: "וכשהתייעצתי עם מרן הגראי"ל שטיינמן (שליט"א) בענין זה, אמר לי בהאי לישראל: "זה פשוט שאשה שהולכת במטפחת, צנועה יותר מאשה שחובשת פאה".

במכתב: "מעלה נכונה ואמיתית במידת הצניעות לכל אשה יראת ה' (ובפרט בדור הפרוץ של ימינו בעוונות הרבים), שלא תחבוש פאה נכרית ברשות הרבים. ולצאת במטפחת ולא בפאה לרשות הרבים היא מעלה נכונה ואמיתית בצניעות האשה,

מלבד שרוב הפוסקים סוברים שזהו חיוב מעיקר הדין. והאשה שרוצה למצא חן בעיני השי"ת ולזכות לכל המעלות והברכות, אין ספק שצריכה להדר בעצמה גם את ההנהגה הצנועה הזאת, ובוזה תגרום נחת רוח לאבינו שבשמים שאינה מכשילה ומחטיאה את הרבים, ויברך אותה השי"ת בכל מילי דמיטב"

מרן הגר"נ קרליץ זצוק"ל

בקונטרס תורת הכיסוי "וכן שמענו מבני ביתו של מרן הגר"נ קרליץ זצוק"ל שבאחת הפעמים סיפר על כך שבעת אשר עמד הוא בתקופת השידוכים, הוא הקפיד מאד לשמוע אך ורק הצעות שהמשורכת תכסה את ראשה במטפחת.

וכאשר שאל אותו אחד מנכדיו, סבא אבל מה עם המנהג, יש לנו מסורת? ענה לו ר' ניסים בלשון של תוכחה ובתמיחה, פירצה אתה הופך למנהג?"

בספר חוט שני הלכות יחוד: "אשרי מי שמדקדקת בצניעותה לכסות את ראשה לפי כל הדעות"

מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל

בספר נזר החיים (עמ' ריד) כתב: "בשם החזו"א אומרים שיש מעלה בפאה משום שמכסה את כל השערות ואה"נ באשה שמקפידה שלא יצאו כל שערותיה אין שום עדיפות" ועל זה נכתב באלבא דהלכתא: "ושאלתי ממה שכתוב בשמו בספר "נזר החיים" דמשמע דאם מכסה כראוי מטפחת עדיף, והשיב "נכון".

ומ"ר השיב לנו בכת"ק דמי שאמא שלה לבשה מטפחת ועברה לפאה, יש בו משום "לא תטוש תורת אמך", ולהיפך לא, ומיניה תבין נמי מה לכתחילה טפי. ובדבר שבערוה שלב האדם מחמד, לא יסמוך על בדלי שמועות, שבא מנגיעות, וכת"ח נדמה לו (ראה חולין צ"א). למצוא כל מיני 'חשבונות הרבים' לקרר דבר זה ח"ו.

מרן הגרמ"ד סולובייצ'יק זצוק"ל

בקונ' התנערי מעפר קומי: "ישנם כאלה שטוענים... אם בכל זאת הלכו נשות גדולי ישראל בליטא עם פאה הרי זה ראייה ברורה שגדולי ליטא אחזו שללכת עם פאה זה דבר חלק, בלי שום חשש ופקפוק, ואין שום ענין לכסות את הראש עם מטפחת לא מצד שיטות בהלכה, ולא מצד צניעות, אפילו למהדרין שבמהדרין. בשמוע דיבורים אלה נחרד והצטער מאד, ובכאב רב זעק הם שקרנים שקרים, זה רק תירוץ, אם לא יהיה להם את התירוץ הזה ימצאו תירוצים אחרים."

תלמיד החזו"א: הגרמ"י לנדא זצוק"ל

במכתב: "וכי לא יאה להם כיסוי המטפחת שנהגו בה אמותינו הקדושות בכל הדורות, בטרם נתפשטה ההשכלה הארורה, אשר לבישת פאה נכרית היא אחת התוצאות המרות ממנה. האם אין בכחם של בני התורה לאזור עוז ותעצומות, לנטוש את תלבושת הפאה ולחזור למסורות קדושת אבותינו ואמותינו..."

הגאון רבי מנחם מנדל לובין שליט"א

במכתב: "וכל שכן המכסות שער כל ראשן במטפחת או בכובע שמשיבים בזה קדושת העם לגבולו ואשרי חלקם, ובזכותן יסור כל נגע ומחלה ותקרב גאולתנו במהרה"

בכנס 'צניעות הלבוש וכיסוי הראש שע"י מפעל הלכתא (ירושלים-כסלו תשפ"א): "וכל אחת שיכולה להתחזק, כמו שהזכירו כאן בכיסוי של כובע ומטפחת בתנאי שלא יראו השערות, בודאי שברכה על ראשה"

הגאון רבי יהודה סילמן שליט"א

בכנס חיוזק 'כיסוי הראש להלכה: "מטרת הכינוס היום היא להדגיש את הנושא של פאות... ישנה עדיפות להליכה עם מטפחת"

במכתב מתאריך ב' אדר תשפ"ד: "...ובאתי להביע דעתי שזכות גדולה להתחזק בכיסוי השער ואשרי הבית שיקבל על עצמו לעבור מפאה למטפחת, ובזכות זו יזכו לרוב נחת יהודית מבניהם..."

הגאון רבי נפתלי נויסבוים שליט"א

במכתב: "ויבואו על הברכה הנשים אשר יבחרו לכסות את ראשן בכיסוי נכון של מטפחת או כובע, בתנאי שלא יתגלה שום שעה ח"ו אלא יהא מכוסה כראוי"

מקורות לציטוטים ניתן למצוא בקונטרס 'דעת גדולי' המלא (ניתן לקבל במערכת). תמונה Yeshiva world news

ניתן לשלוח למערכת: סיפורים, תגובות, ציטוטים מגדולי ישראל, או כל מידע על חיוזק שנעשה בזכות העלון

מוקד התפילות

מייחלים לשינוי בבייתכם אך ללא הצלחה? שלחו את שמכם ושם האם ובל"ג ת"ח יתפלל עבורכם ללא תמורה!

מוקד השידוכים הארצי

למעוניינים בכיסוי מטפחת בלבד 074-796-4285
השאירו פרטים ושדכנים מנוסים יחזרו אליכם במקרה של התאמה

קווי חיוזק לנשים

בראש ובראשונה 02-9945047
מעל הטבע 073-383-5300
בראש אחד 03-306-5636

קווי חיוזק לגברים

ליבי ער 074-796-2285
דברי רבותינו 073-347-9287
הישכם אוהבים 074-796-2328
סוד החשמל ש156 02-6647979

נציב השבוע:

• דרור בן ג'נט וקרן בת עדה
זרע בר קיימא בקרוב וכל הישועות
• שמעון ידידיה בן קרן
שיעלה בתורה ויראת שמים